Anul I. Nr. 5. Exemplarul 2 Lei Sâmbătă, 20 Ianuarie 1923.

DACIA NOUĂ

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:
CLUJ, Strada REGINA MARIA Nr. 51.
Anunţuri se primesc la administraţia ziarului şi la
****** agenţiile de publicitate. ******

SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Apare în fiecare Sâmbătă

ABONAMENT:
pe un an . . . . 100 Lei
pe jumătate an . . . . . . 50 Lei

Necesitatea naţionalismului radical

Să nu se creadă, — în urma faptului că noi combatem ideile de umanitarism, de libertate, egalitate şi frăţie, în felul cum le interpretează şi caută să le aplice Jidanii, — că noi am fi duşmanii acestor nobile idei în accepţiunea lor ideală.

Toate aceste idei sunt derivate ale învăţăturilor lui Isus. A le respinge, însemnează a te lepăda de Cristos. Noi le admitem şi le primim, însă numai văzute prin prizma posibilităţii lor de realizare folositoare în împrejurările de astăzi.

E cu totul deosebit felul de interpretare şi aplicare ce-l dau *Jidanii* acestor idei pe cari le-au batjocorit, folosindu-le ca o armă pentru cucerirea puterii mondiale absolutistice jidăneşti. Ei s'au servit în mod neonest de aceste idealuri nobile, bazându-se pe puterea fascinatoare care se leagă de ele şi pe care printr'o interpretare greşită o făceau să acţioneze tocmai împotriva scopului ce-l urmăreşte accepţiunea lor just interpretată.

Astfel, în loc să spună că libertate însemnează putinţa de a te manifesta liber atâta timp cât nu atingi egala libertate a altuia, ei aţâţau poporul la revendicarea unei libertăţi tot mai neînfrânate, tot mai injuste şi mai periculoase. In loc să spună că egalitate însemnează dreapta retribuire a recompenselor după merite, ei aţâţau pe cei mai puţini merituoşi să ceară recompensă „egală" cu cei mai merituoşi, uitând că în ori-ce organism există o talpă de picior şi un creer, un braţ vânjos şi un ochiu fin, şi că unul fără altul nu poate trăi, şi mai ales cel dela extermităţi nu poate trăi fără cel din centru, însărcinat cu o muncă mai puţin musculară. Exploatând în acest fel frumoasa idee a egalităţii, ei au adus organismul social într'o stare de nemulţumire haotică, a mâinii contra stomacului, a piciorului contra creerului, distrugând armonia necesară unei bune funcţionări colective bazată pe justa recunoaştere a valorii fiecărui organ deosebit. Din această stare de lucruri profitau apoi numai ei, Jidanii înaintând în mod vertiginos spre realizarea planului lor criminal de stăpânire mondială. E prea banal să mai spunem că atunci când doi se ceartă totdeauna al treilea câştigă. Nu e nici prea greu de înţeles metoda aceasta cam simplistă dar foarte rodnică, a Izraeliţilor.

In faţa acestei stări de lucruri, ce atitudine urmează să luăm noi? Una destul de grea: trebuie dintâi să descoperim lumii intenţiunile ascunse şi criminale ale Evreilor, falşitatea operei lor sociale dela suprafaţă, să demonstrăm apoi demagogizaţilor greşala în care au căzut şi necesitatea de a se întoarce la o altă cale mai moderată şi mai bună, să trezim din beţia sălbatică pe cei ameţiţi de posibilitatea unei stâmpărări imediate a instinctelor lor veşnic nesatisfăcute, să oprim din calea lor pe cei porniţi să ucidă pe „cei de sus" şi să se pună ei în locul lor, să oprim talpa de a distruge capul crezând apoi că se poate pune ea în locul lui. O reacţiune, o stavilă se impune deci împotriva răului stârnit de interpretarea perfidă a aceloraşi idei pentru a căror realizare cuminte luptăm şi noi, adevăraţii iubitori de oameni, adepţi ai lui Cristos, fii ai acestor oameni, după cum însuşi Cristos a fost „Fiul Omului".

Intrezăriţi acum dificultatea operii noastre? Trebue să desvăţăm ce au învăţat rău alţii. Suntem puşi în contact cu mentalităţi aproape înebunite de excitaţia patimei injectate de către Evrei, şi se vor cere multe jertfe şi multă stăruinţă pentru a birui definitiv. Dar ce lucru bun nu cere jertfe?

Această reacţiune despre care am vorbit, nu se poate înjgheba decât păstrând cu gelozie şi fanatism *cadrele* sănătoase *naţionale*, dela care apoi să pornim înainte pe calea cea bună, cea care duce la adevărata înfrăţire a popoarelor, la adevăratul umanitarism. Astăzi nu putem servi mai bine umanitarismul, nu ne putem supune mai bine învăţăturilor creştine, decât luptând pentru ridicarea morală a unei naţiuni izolate, evitând ori-ce conflict cu celelalte naţiuni din celelalte ţări. In acest fel, toate popoarele vor ajunge odată (şi aceasta foarte târziu, când, între altele, nu va mai exista nici perico jidănesc), la un grad de înălţime morală care va dişolva el dela sine graniţele etnice devenite o simplă amintire din trecut, şi statul cosmopolit unitar va fi realizat.

Dar această realizare e atât de departe, încât astăzi n'o putem considera decât ca un vis, foarte îndepărtat. Astăzi suntem în plină epocă a războaielor, a inculturii, a inconştienţi şi a uneltirilor singuraticilor doritori de dominaţie universală. Jidanii vor dominaţie universală, tot aşa Germanii, Englezii şi Panslavii, se vorbeşte apoi de un viitor pericol galben, mai târziu poate de un viitor pericol negru, şi trebue s'o recunoaştem, că singure popoarele latine dau exemplu de cunoaştere a marginilor drepte şi modeste, cari respectează dreptul altuia.

Rămânând o ţintă finală a faptelor noastre, umanitarismul cosmopolit trebue să rămână departe de realizarea lui practică astăzi sau în anii viitori apropiaţi. *Naţionalismul radical* trebue să ne fie călăuzitorul, naţionalismul cuminte, care exclude şovinişmul, fără însă a-şi înstrăina ceva din justul său patrimoniu.

De-aceea, pentru noi e o fală iubirea de neam, e vrednic de laudă eroismul celui ce moare apărându-şi neamul şi credem că nu ne călcăm datoria de creştini adevăraţi, apărându-ne naţiunea cu cea mai mare ardoare şi conştiinciositate.

Pe cei cari contravin acestui naţionalism radical, fie abuzând de el, fie lăpădându-se de el, fie uneltind împotriva lui, îi socotim de vrăjmaşi, şi vom întrebuinţa în lupta contra lor armele necesare.

Asemenea vrăjmaşi ne sunt astăzi toţii *Jidanii*, iar alăturea de ei, duşmanii noştri naţionali: *magnaţii unguri* şi Românii cu sufletul stricat de înstrăinare, în interiorul ţării, — iar în afară de graniţe, toţi cei ce îndrăznesc să se atingă de ele.

Impotriva acestora vom lupta cu toate puterile noastre, şi nu ne vom da în lături dela nici o jertfă care ar putea fi în folosul *ţării noastre româneşti.*

PROTOCOALELE INTELEPTILOR SIONULUI

Fac-simillul copertei ediţiei ruseşti din 1912, datorită lui SERGIU NILUS, şi după care ediţie s'a făcut şi traducerea pe care o publicăm în ziarul nostru.

Tolba cu săgeţi.

„Ellenzék" tace

La acuzele de o deosebită gravitate şi totodată de o îngrijorătoare valoare concretă, pe cari, însoţite de abundente dovezi irefutabile, le-am adus în nrul trecut al ziarului nostru la adresa organului magnaţilor iredentişti unguri „Ellenzék", care apare în Cluj (România),—inculpatul ziar n'a răspuns absolut nimic.

Ţăranul nostru ar zice: „tace ca porcu 'n cucuruz."

Cicero ar zice: „patiuntur, tacent; quum quiescunt, probant".

Iar noi spunem atâta: tăcerea ziarului „Ellenzék" ne e o dovadă mai mult a vinovăţiei sale şi deci ne întăreşte hotărârea de a-l pune la locul său, chiar dacă ar trebui ca pentru aceasta să-l apucăm zdravăn de urechi. Aşteptând hotărârea guvernului vom cenzura zilnic filelele sale şi vom da în vileag nouile lui infracţiuni la siguranţa Statului,— picurând astfel zi de zi câţiva stropi în paharul răbdărilor noastre până când se va umplea.

Iar când va fi plin, ce se va întâmpla?

Ce să se întâmple? Singurul lucru posibil în baza legilor naturii: se va vărsa. E doar aşa de simplu, încât trebuie să fii Ungur care abea acum se deşteaptă din somn, pentru a nu înţelege.

Un cuvânt

despre gazetarii jidani cari ne calomniază

Ceice predică în numele unei democraţii false, în numele unui umanitarism rău interpretat; cei ce în ziarele lor însinuă, atacă în cel mai mârşav, în cel mai josnic mod, vin să inventeze astăzi tot felul de calomnii în contra noastră, cari am pornit la drum conduşi de o singură stea: idealismul nostru tineresc.

Dacă ar mai exista într'ânşii un simţ de răspundere cât de neînsemnat, un scrupul, o cât de mică moralitate individuală, le-am răspunde punct cu punct la insinurile lor, ţintuindu-i la locul lor. Dar nu merită! Acei ce atacă pentru a fi „atacaţi" la buzunar cu câte o sumuliţă mai rotundă; acei, în ochii cărora cutare sau cutare om de stat trebuie „lăudat" sau „înjurat" în ocazionalele lor pamflete, nu pentru fapte şi idei, ci pentru modul cum a ştiut să-şi plătească haraciul ce le datorea, nu merită să ne coborâm de pe piedestalul nostru pentru a-i însemna pe fruute cu fierul înroşit la focul fărădelegilor lor.

Obişnuiţi cu calomnia, care le este singura ocupaţie, obişnuiţi cu inventarea de lucruri dubioase, mentalitatea lor îmbolnăvită în mediul imoralităţilor şi viciilor în cari se lăfăesc, nu poate concepe că ar exista azi o tinerime idealistă, nu poate crede că ar exista azi un organ de publicitate nesubvenţionat, sau tineri cari, fără a zgâria căile parnasului român cu scrisul lor, — cum fac pretenţioşii „uriaşi" semiţi, se mai pricep totuşi, pe lângă ocupaţia lor, şi la mânuirea — desigur mai puţin îndemânatică dar cu atât mai ***cinstită*** *— a condeiului.*

Dar nici nu-i vom face să înţeleagă aceasta. Noi ne urmăm drumul nestingeniţi de convulsionatele încercări de împiedecare a acţiunii noastre, încercări izvorâte din creerii lor necopţi.

Nu. Şi nici nu ne vom da osteneala să le dovedim, că acţiunea noastră e justă, pentru simplul fapt, că ei, cei nechemaţi şi streini de neamul nostru, încearcă să împiedece redeşteptarea noastră prin mijloacele ce le-au acaparat pe nedreptul în sânul elementului care-i tolerează.

Nu. Căci nu merită decât desconsiderarea şi dispreţul nostru.

OBRAZNICIE JIDOVEASCA

Orașul românesc Cluj este amenințat cu proces monstru de daune interese. De cine: ziarul „Patria" ne-o spune în numărul său dela 2 Ianuarie 1922: de societatea jidănească *Ganz* din Budapesta.

Pentru ce: pentru că Guvernul a găsit că, expirând concesiunea de tristă memorie a acestei firme ungaro evreiești, a venit în fine timpul ca uzina electrică a orașului Cluj să reintre în deplina stăpânire a orașului românesc și să fie condusă pe viitor nu de emisarii și încredințații Budapestei, ci de ingineri și tehnicieni români, de cari slavă Domnului dispunem și noi.

Am arătat într'o mică notiță din numărul trecut, că autoritățile au încetat raporturile cu clica jidovită din Ungaria, iar azi vom da câteva amănunte, cari vor arăta pe deoparte tupeul acestor ovrei budapestani, pe de altă parte marea și fără de margine toleranță a Românului.

Este cunoscut că sub stăpânirea maghiaro ovreiască dinainte de război societatea ovreiască *Ganz* se bucura de tot sprijinul Guvernelor dela Budapesta. Dacă ținem seama de faptul că în acele Guverne erau Miniștri de Comerț . . . . ! Sterényi (alias Stern) vom înțelege de ce directorii acestei intreprinderi cum era de ex. Fehér (alias Weiss) se bucurau de toată prietinia conducător lor de pe atunci.

Sub această cârdășie de interese s'a pripășit în Ardeal în acest Ardeal totdeauna românesc, firma ovreiască *Ganz*, care instala exploatările ei în Cluj, Aiud, Baia Mare etc., în condițiuni cât se poate de defavorabile și cu contracte pe durată cât mai lungă.

Multe și însemnate sume de bani au fost storși de acești evrei din Ardeal și duși la Budapesta pentru a încuraja toate mișcările anti-românești de acolo și această stare de lucruri nu a încetat nici sub regimul nostru, căci domnii Jancso, Fehér etc. duceau beneficiile lor însemnate de aci în capitala ungară, având un suveran dispreț pentru tot ce este românesc. Atât de mare era disprețul acestor oameni, încât în timp de patru ani nu au găsit nici timpul nici oamenii pentru a naționaliza o arteră atât de importantă a vieței economice, ci au preferat să se unească cu Kiș Morițîi de aci, și, terorizând populațiunea, ducând autoritățile noastre în eroare, au căutat să prelungească o stare de fapt, rușinoasă intereselor noastre, o stare de fapt care seamănă ca două picături de apă cu trădarea de neam.

Milioane au fost astfel stoarse din Cluj pentru a fi trecute fără plată de dări în Ungaria și nimeni nu s-a găsit să tragă de urechi pe acești ovreiași, aducându-i la simțul realității.

Ne aducem aminte, cum la o trecută licitație jidanul Kiș Moriț tuna și fulgera contra societăților românești, cari își permiseseră să ia parte la licitațiune, cum prin insinuări și mistificări alarmând Uniunea Industriașilor și Camera de Comerț a obținut anularea licitațiunei și l-am văzut des, foarte des, urcând scările Uzinei electrice din Cluj, până eri în stăpânirea emisarilor evrei din Budapesta.

Ei bine, în noaptea de 31 Decembre spre 1 Ianuarie 1923 minunea s-a produs:

Uzinele electrice ale orașului au întrat în stăpânirea românească și sperăm că nici o putere din lume nici chiar intervențiunile ovreiașului Kiș Moriț, fost Rector al Universității maghiare din Cluj, nu le va putea face din nou ungaro-jidănești.

O operă de dreptate socială s'a înfăptuit. Și, curios, cu toate că ziarele evreiești strigau ca din gură de șarpe că la 1 Ianuarie nu vom mai avea lumină, industriile vor stagna, în fine toată mișcarea economică va fi compromisă: cu toate aceste alarmări interesate și — desigur foarte bine retribuite — orașul Cluj are și va avea lumina românească, atât de mult dorită.

Nu vorbim de încercările desperate făcute de ovreii din Budapesta de a continua cu exploatarea — în cel mai rău înțeles al cuvântului — a populațiunei clujene. Ele aparțin trecutului.

Ne vom ocupa numai cu amenințările obraznice de intentare de proces. Pentru ce, proces? Fiindcă contractul expirând definitiv la 31 Decembrie 1922, orașul a luat în regie proprie uninele „contra voinței celor din Budapesta"? Sau fiindcă societatea Ganz din Budapesta are sprijinul jurisconsulților jidani sau jidăniți ca Moriț Kiș și alții?

Avem judecători în România!

Dar avem și o opinie publică.

Ovreiașii din Budapesta, cari ne-au terorizat în trecut destul, să ia bine seamă, că și răbdarea românului are o margine și dacă voiesc acești mișei să o puie la încercare, să caute să nu dea de marginea ei, căci în acest caz nu le va fi tocmai plăcut.

Iar aceia dintre noi,, cari cu dorul unui câștig, le vor da concursul și ajutorul, luptând contra orașului românesc Cluj, să-și memoreze, că nu vor avea de luptat numai cu reprezentanții acestui oraș, ci cu întreaga opinie publică românească și dacă aceasta reacționează greu, reacționează totuși odată, și cu destul succes.

Atâta pentru astăzi.

Electriadis.

— Avizăm din nou pe dnii colegi cari au făcut abonamente pe listele încredințate, că sunt rugați a aviza administrația ziarului printr'o cartă postală despre adresele aconaților câștigați, pentru a li-se trimite ziarul, împreună cu numerele din urmă. Banii și listele le vor preda mai târziu, conform indicațiilor date în altă parte a ziarului.

— Colegi! Aduceți-vă aminte, acolo acasă unde se uită toate grijile, că aveți totuși o datorie imperioasă, care cere o grabnică și conștiincioasă îndeplinire: să culegeți de pretutindeni abonați la „Dacia Nouă", pe listele ce vi-s'au încredințat, pentru a putea apărea și mai departe, și în condiții mai favorabile și ca preț și ca mărime, spre izbânda cât mai sigură a cauzelor noastre.

Cartea neagră:

Magnații Unguri din România și iredentismul lor

Cârdășia lor cu „Ungurii cari se deșteaptă" din Ungaria

Un cuvânt către țăranii români și unguri dela noi

Poporul maghiar din România se compune din două părți radicalmente distincte, cu interese și programe cari se bat cap în cap: în rândul întâiu nobilimea magnaților și a ciocoilor, și-apoi, în rândul al doilea, poporul de țărani și clasa de mijloc a micilor industriași, meseriași, funcționari etc.

Ce urmăresc unii și alții?

Primii, magnații (conți, baroni și alții cu coarne mai puține dar nu cu o mai puțin acerbă mentalitate feudală), urmăresc pe toate căile disperate, redobândirea privilegiilor și a pământurilor împărțite țăranilor de către stăpânirea românească. La aceasta se mai adaugă ura șovinistă care le curge în vine împotriva celor ce le-au distrus marea Ungarie, unde erau stăpâni puternici peste nenumărați robi. Această redobândire a averilor pierdute n'o mai pot însă ajunge decât atunci când s'ar aduce înapoi vechea stare de lucruri, când s'ar reface Ungaria de odinioară, și s'ar înjuga din nou poporul țăran în jugul robiei. O știu bine magnați că în România și în aceste stări de lucruri, nu-și vor mai regăsi raiul pierdut. Atunci, cu o furie oarbă s'au aruncat în brațele iredentismului maghiar care urmărește reclădirea Ungariei vechi, între granițele ei dinainte de război, și care singur le-ar mai putea stâmpăra setea care îi duce la turbare. Astăzi dar' tot ce fac magnații unguri, tot ce scriu și spun ei în ziarele lor (și aproape toate sunt ale lor) urmărește o singură țintă: dărâmarea celor hotărâte în 1918 și de atunci încoace, luarea înapoi a pământurilor dela țăranii împroprietăriți, și reîntronarea robiei aristocratice în cadrele Ungariei reîntregite.

In această luptă de dărâmare a statului român nu s'au ferit să ceară ajutor dela frații lor iredentiști (tot magnați) din Budapesta, cari urmăresc aceeiași țintă: recâștigarea ciolanului smuls din gură. O dovadă despre aceasta e că *instituția „Ungurilorilor cari se deșteaptă"* (Ébredő Magyarok) înființată în Ungaria pentru ducerea la îndeplinire a acestor dorințe ale magnaților iredentiști — *are în statutele sale un articol-program care spune că: atunci când ne vom fi atins scopul de a reîntregi Ungaria, toate expropierile de pământuri făcute în teritoriile „vremelnic ocupate" vor fi scotite ca nesăvârșite, iar pământurile vor trece în întregime înapoi în mânile magnaților expropriați.* Iată o dovadă de mare preț, a legăturilor de cârdășie între opera magnaților unguri din România și societatea iredentă „Ungurii cari se deșteaptă" din Ungaria.

Acești magnați iredentiști dela noi, pentru a se întări în luptă, și pentru a pune sfârșit mai ales desbinărilor cari sunt între ei și poporul maghiar din satele României, a hotărât să cumpere toate ziarele ungurești cari înainte erau împotriva lor și să contopească partidele ungurești într'un singur partid unitar, cu program iredentist secret. Astfel a luat naștere „Partidul Unitar Maghiar" (Egységes Párt) care pretinde a reprezenta voința întregei ungurimi dela noi. In fond nu e decât tot vechiul partid al „Uniunei" magnaților dela „Ellenzék)", care însă există acum singur, fără contrapartid maghiar, și, crezând că ungurimea democrată dela noi va tolera aceasta, se crede tare pe situație, ne mai având deocamdată adversari nici în politice maghiară minoritară și nici în presa maghiară dela noi, cumpărată în întregime de către ei.

O dovadă de mare preț despre adevărul acestor spuse ale noastre, ni-o prezintă însuși un publicist ungur dela noi, unul dintre cei cari nu înțeleg, nici măcar provizor, să se facă unealta șovinismului iredent al nobilor desmoșteniți, răpuși de dreptatea socială ce s'a coborât asupra pământului batjocorit de ei, — *Dl Keresztury Sándor.* In articolul „*Moartea presei democratice maghiare din Ardeal*" (publicat în „Țara Noastră" din 26 Nov. 1922), spune textual, între altele, următoarele: „*întreaga gazetărie maghiară de aici, a apucat pe mâinile șoviniștilor dela Budapesta*" (prin cumpărarea, făcută în Nov. 1922, a gazetei „Keleti Ujság" și a casei de editură „Lapkiadó" din Cluj care edita publicațiile maghiare moderate și democrate, — de către marea societate iredentistă dela Budapesta „Athenaeum") Apoi: „*Concepția șovinistă a Uniunii maghiare din Ardeal,* (devenită astăzi „Partidul Unitar maghiar" N. R.) *e: NEM, NEM SOHA! (nu, nu niciodată!), exact strigătul curent dela Budapesta*". . . „*toată lumea românească de-aici, să nu creadă că această schimbare de front reprezintă voința integrală a societății maghiare din Ardeal*" . . . „*Să nu creadă Ignotus și noii stăpâni* (ai ziarelor mai nou cumpărate de iredentiștii budapestani N. R.) *că masele populare maghiare de aici îi urmează, și că în viitoarele alegeri se vor putea mulțumi numai cu voturile funcționarilor dela fabrica „Renner" din Cluj*". — Toate acestea le spune un Ungur, unul dintre cei cari formează marea majoritate a ungurimii strâns legate de interesele țăranilor lor, cărora nu li-s'a făcut dreptate decât acum în România, unde cu o părintească generozitate au fost împroprietărit și ei, din moșiile magnaților de acelaș neam cu ei.

Iată care e prima parte a populației maghiare dela noi, cine e ea, ce uneltește și ce fel de arme întrebuințează în lupta ei revoltătoare împotriva siguranței și vieții Statului nostru.

Dar, descoperind poporului uneltirile acestea mișelești a acelora cari, dându-se drept prieteni ai lui, îi urmăresc peirea, — nădejdea noastră e în partea a doua și cea mai mare a ungurimii de țărani dela noi, care vorbește limba maghiară dar are aceleași interese și aceleaș primejdii de înlăturat ca și marea mulțime a țăranilor români. Acești țărani unguri formează partea cea mai mare a votanților cari vor trimite deputați în parlamentul din București, în ei ne stă nădejdea înfrățirii pașnice și rodnice a popoarelor din țara noastră, care tuturora ne e mamă la fel de bună.

Și de aceea îndreptăm acum glasul nostru către țărănimea românească și maghiară din România, cu dorința de a-i pune înaintea ochilor icoana adevărului care-i va arăta calea faptelor de mâne.

Țăranilor români le spunem: dreptatea care s'a înfăptuit în 1918 când ne-am făurit România de astăzi, își arată zi de zi roadele. Tot mai mult pier din calea voastră spinii, cari vă însângereau picioarele. Deocamdată suferința cea mai mare, neajunsul cel mai greu, vi-s'a ușurat, dându-vi-se pământul la care aveați dreptul și care s'a luat din mânile ciocoilor români și ale magnaților unguri. Pe rând vor veni altele: vă veți putea învăța copiii carte și, după vrednicie, li-se va deschide calea spre înălțimi până acum necunoscute vouă Azi mai mult, mâine mai puțin, mai cu necazuri și zbuciumari, vi-se va face dreptate totmai multă atât de multă câtă sunteți vrednici a avea. Să știți însă că un dușman vă pândește toată agoniseaia aceasta, un dușman tot atât de înverșunat ca și Jidanul, și care sunt: *nemeșii unguri* dela noi din țară, cari lucră mână 'n mână cu nemeșii din Ungaria pentru a vă lua înapoi tot ceeace v'au dat acești patru ani din urmă, și pentru a vă înjuga din nou în robia din care abea ați ieșit. Atunci când țara vă va chema s'o apărați împotriva acestor viespi, să mergeți cu dragă inimă și cu nespusă sete, să învățați omenie pe cei cari nu ascultă decât de glasul urei și de lăcomia lor diavolească.

Țăranilor unguri le spunem acelaș lucru: Grofii și baronii voștri cari vorbesc aceeaș limbă ca și voi, dar care în tot cursul veacurilor de până acum v'au ținut în robie și apăsare numai cu puțin mai ușoară decât a tovarășilor voștri de suferințe români, acești magnați nemeși vă sunt cei mai mari dușmani. Pământurile cari, sub stăpânirea românească vi-s'au împărțit vouă, ei vor să vi-le ia înapoi, și pentru aceasta vă ațâță durerile și simțămintele, pentru a vă folosi pe voi înșivă de armă în lupta lor împotriva dreptei stăpâniri

Anchete din provincie

ARDEALUL SUB CĂLCÂI JIDOVESC

Funcționarii creștini concediați și înlocuiți cu jidani. — Cum tratează jidanii pe muncitorii creștini. — Culmea obrăzniciei jidovești — „Creștinii să se facă medici, jidanii vor exploata pădurile". — Țărănimea indignată. — Autoritățile admiră cutezanța jidanilor. — Cerem pedepsirea vinovaților.

Mișcările antisemite începute și în provincie și cari au prins rădăcini puternice în sânul intelectualilor și țărănimei iubitoare de neam și țară, au ca urmare decăderea și descompunerea complectă a comerțului tâlhăresc al jidanilor și înflorirea comerțului adevărat românesc. De sine înțeles jidanii murdari simțindu-și viitorul pe cale de ruină și neavând cum să se răsbune în dauna creștinilor, se folosesc de cele mai mârșave și nerușinate mijloace, săvârșind abuzuri dintre cele mai josnice față cu muncitorii și funcționarii creștini angajați la intreprinderile lor comerciale și industriale.

Anume au hotărât *concedierea imediată a tuturor funcționarilor creștini.*

Aducem la cunoștința autorităților în drept deocamdată următoarele cazuri:

Societatea de exploatare a lemnului, grupul Rotșild din Ilva-Mică, care stă în legătură directă și cu Forestiera și are în comitetul de conducere pe lângă jidani și câteva nume românești bine cunoscute, la câteva zile după începerea mișcărilor antisemite din Cluj, a concediat pur și simplu pe toți funcționarii creștini români și unguri pe motiv că „nu este lucru." In locul lor au fost angajați apoi funcționari jidani, iar creștinii pe lângă toate că erau cei mai pricepuți și sârguincioși funcționari au fost lăsați fără pâine în mijlocul iernei ca să indure mizeriile negre ale foamei și ale frigului împreună cu familiile lor.

Aceste abuzuri nu le putem concepe cu atât mai vârtos cu cât marea fabrică de cherestea din Ilva-Mică nu este proprietatea jidanilor, ci este proprietatea grănicerilor români de pe Valea-Someșului și perciunații sunt numai chiriașii ei. Ne întrebăm cu drept cuvânt, oare membrii români din direcțiunea fabricei amintite au fost puși în curent cu aceste procedee barbare ale jidanilor? Sau fără să exercite vre-un control minuțios se mărginesc numai la incasări?

Un alt caz și mai revoltător este următorul: Societatea forestieră din Rodna-Veche, ale cărei acții erau în mâna jidanului Grödel, proprietar al celor mai multe păduri din Italia, Rusia etc. și cari au fost cumpărate apoi de jidanii Vamberi și Veinberger, a concediat asemenea pe toți funcționarii creștini aflători la această societate. Unul dintre jidani al cărui nume îl vom preda autorităților la timp, s'a exprimat în momentul concedierii către funcționarii creștini astfel: „Nu vă supărați domnilor, dvoastră vă puteți face medici, pe noi nu ne lasă creștinii, și astfel vom exploata pădurile lor"...

Aceasta este culmea obrăzniciei și a mârșăveniei. Va să zică jidanii aduși de vânturi și de pofta după câștig de pe meleagurile Galiției — sunt tolerați aici în țara românească — ca să-și bată joc de creștini! Și autoritățile din acele localități la întrebările ce li-se fac în vederea pedepsirii acestor indivizi abuzivi și scandaloși, răspund că „nu sunt competente de a face dreptate" creștinilor împilați? Noi mai degrabă credem că nu-și înțeleg menirea pe deplin.

Poporul din toate părțile urmărește cu încordare vie nedreptățile jidovești ce se fac creștinilor zi de zi, iar muncitorimea de pe al cărei spate se îngrașe paraziții de jidani, pretinde să aibă patroni loiali, drepți, *români și creștini* înainte de toate. Masele cer autorităților românești să li-se facă dreptate și nădăjduiesc că nu va întârzia!

Massele cari sunt deplin conștiente de idealul național și sunt nutrite de cea mai sfântă idee: iubirea de patrie și de tron, cer eliminarea din sânul societății și expulzarea tuturor pungașilor și excrocilor de jidani, cari speculează munca Românului cinstit și prin uneltirile lor anti-românești tind să ducă țara noastră la prăpăd!

Massele poporului *românesc* cari și-au vărsat sângele pentru România-Mare de astăzi și pentru România-Mare vecinică, cer ca dușmanul intern al țării: jidanul infect — să fie țintuit în cătușe puternice de oțel, și edificiul acesta al scumpei noastre țări, clădit în urma faptelor vitejești ale eroilor nemuritori, să fie apărat din bună vreme și să nu fie lăsat ca să se ruineze sub călcâiul putred al jidanilor!

— Rex —

---

românești. Voi nu puteți fi fericiți în țara aceasta decât rămânându-i cetățeni cinstiți și pașnici, împăcați cu soartea care pe voi, puțini, v'a risipit în mijlocul Românilor mulți. Voi nu puteți socoti ca nedreaptă stăpânirea românească de aici, deoarece Românii sunt cei mai mulți pe aceste locuri. Pe cei cari vă vorbesc altfel, nu-i credeți, ei urmăresc numai aducerea înapoi a stării de lucruri din trecut, când ei, magnații, erau boerii și stăpânii pământurilor, iar voi, țăranii erați slugile lor. — Feriți-Vă de „nemeșii" voștri ca de cei mai răi dușmani, căutați de vă organizați într'un partid politic țărănesc al vostru al țăranilor maghiari, dornici de viață liniștită în inima țării românești, — iar atunci când țara aceasta, noua voastră patrie, care v'a dat pământ și vă făgăduește pace și bunăstare dacă-i sunteți cu credință, când țara aceasta a voastră și a noastră vă va chema s'o apărați, atunci, fără a asculta de magnații voștri veninoși, să mergeți la luptă cu bucurie și cu însuflețire și s'o apărați cu drag, căci apărând-o pe ea și luptând pentru fericirea ei, vă apărați pe voi și luptați pentru fericirea voastră.

Deschideți-Vă ochii și priviți lumina adevărului și întunerecul minciunii!

Scrisoare

către dl A. A. Maxim, directorul și proprietarul revistei de desinfectare: „Țara lui Hübsch". — Iași

Domnule director,

Cunoștința ce am făcut-o cu dvoastră îmi va aduce întotdeauna aminte de împrejurările grele și de farmecul zilelor frumoase în care trăim azi, noi, studențimea română creștină. Simpatica dvoastră persoană îmi încurajează sufletul deșteptând în mine sentimentele celei mai desăvârșite dragoste de *neam* și *patrie.*

Este ceva în sufletul nostru ce doarme ca într'un adânc inconștient, este o părticică de adevăr care suprimă greșelile oamenilor este un cuvânt al strămoșilor adormiți în zile de mărire, este un sol al deșteptării și al biruinței ce se numeșie: *conștiința națională.*

Această forță simțită și voită, pentru interesul și fericirea acestei țări, ne cheamă la luptă dreaptă față de toți acei cari vor să ne prăpădească neamul prefăcându-ne într'o țară vândută, într'un popor desmoștenit și într'un agregat de elemente risipite, recompus după concepția bizară a tiranilor umanitariști și internaționaliști.

Privesc cu multă neîncredere pe toți acei cari desaprobă gestul studențimei, pe toți acei, cari, considerându-se mai cuminți, se uită cu oareșicare scepticism la Noi, *legionarii creștini,* condamn pe toți acei cari ni-se opun pe orice cale, cu ori și ce mijloace, Nouă, floarea și speranța viitoare a țării românești.

Vom fi noi grăbiți, vom fi entuziaști, vom fi nebăgătorii de seamă a situației și a împrejurărilor de astăzi, vom fi tot și cum le place și le convine să ne numească acei streini de cauza și lupta noastră. Dar noi știm și facem una: *vrem să scăpăm țara românească de tot ce e smintit, de tot ce e perfid, de tot ce contribue la demoralizarea românului cinstit, de tot ce e în contra progresului și fericirii acestei țări.*

Vom curăți țara de tot ce e strein față de Noi și nu vom asculta de spusele și de opinia așa zisei streinătăți, ce o formează rețeaua împestrițată a jidanilor, cari veșnic vor protesta împotriva glasului nostru de libertate și dreptate.

Oare acea streinătate se interesa de Noi atunci când suferean sub ocârmuire streină, s'a interesat de Noi atunci când dezastrul și pericolul amenința existența țării, s'a interesat și se interesează de cifra și uneltirile jidovești cari ne omoară sufletele și cari ne distrug instituțiile noastre de cultură, se interesează de rostul unui „Teatru Liber" ce se înființează în Iași, de magaziile jidovești, cari ne copleșesc și cari ne spun în față, sfidându-ne, că în prăvăliile lor se găsesc numai colori naționale jidovești și cari ne fac trădători de patrie, se interesează de asasinările săvârșite de către jidani — în ultimul timp a căzut jertfă elevul d liceu cl. VIII-a Andreescu, Bârlad — se interesează că în Constituția țării noastre jidanii vor să șteargă art VII. de lege, pentruca apoi să-și poată desfășura nestânjeniți, în toată lărgimea, opera lor nefastă, se interesează că ce e în prezent și că ce va fi în viitor România dacă nu se va introduce în lege „Numerus Clausus" și dacă nu vom restrânge pe ori ce cale expansiunea jidovească?

Nu; nu se interesează, și în cazul când s'ar interesa, glasul lor e prea slab pentru a putea pătrunde până în fundul sufletelor acelor „închiriați" și „vânduți" pe banul nostru, pe truda și sudoarea noastră.

Ridicați-vă Voi sufletele perdute în învălmășeala materialismului odios jidovesc, aduceți sacrificii țării și mulțumire celor, cari știu să se jertfească pentru cinstea și viitorul țării!

Scriu de aci, din locul unde m'a îndreptat chemarea, scriu rătăcind prin mănosul Ardeal, pe drumul cătunelor sătești, scriu cu penița înmuiată în dragostea și amarul unui suflet ce plânge de suferințele Voastre și care se bucură de izbânda suferințelor Noastre.

Iată sărbătorile, iată Crăciunul în adevărata lumină a zilelor pe cari le trăim. In aceste clipe de redeșteptare sufletească îndrept ruga mea către Atotputernicul și zic: Adă Doamne Doamne dreptate și încurajează sufletele neadormiților luptători ai biruinței și ai fericirii neamului românesc!

Ardeal, 8 Ianuarie 1923.

Iacob Ghitia,
stud. în filozofie, Iași.

Informațiuni

Ziarul nostru începând cu numărul viitor nu va mai apărea Sâmbăta, ci Joia.

— Direcțiunea Institutului de Istorie Națională pe lângă Universitatea din Cluj a acordat cele două premii publicate anul trecut (1921—22) pentru cea mai bună monografie istorică asupra lui Avram Iancu și pentru cea mai bună încercare de bibliografie istorică română transilvană:

Domnului *Nic. Buta,* student al Facultății de Litere și Filosofie pentru scrierea sa „Avram Iancu și epoca sa" (Lei 3000), și

Domnului *Th. V. Păcățeanu,* pentru lucrarea sa: „Repertoriul ziarului Telegraful Român" pe anii 1853-1917." (Lei 3000).

— Se aduce la cunoștința dlor colegi cari au primit liste de abonamente, că sunt rugați să prezinte listele împreună cu banii încasați, dlui ***Victor Șuiaga,*** *casierul centrului studențesc „Petru Maior". Dânsul stă la dispoziția dlor colegi zilnic între orele 2—4 la căminul din Str. A. Iancu, camera no. 78, etaj I, dreapta.*

— De pe dosul cuponului unui mandat de abonament, reproducem textual:

„Fraților!

„Tinerimea pentru ùn popor e ca și o oază în pustiu... Sunteți vestalele cari păziți să nu se stingă nedejdea în viitorul Neamului și al Patriei! Sunteți semnul în care va învinge un popor reînviat pe meleagurile ancestrale.

„Vivat, crescat, floreat Academica Juventus Romanica!

„Or, 10. I. 1923. *A. D.*"

— Rugăm pe dnii colegi să ne trimită cât mai multe articole de actualitate pentru ziarul nostru, pentru a ne ușura sarcina noastră, a studenților din comitetul de redacție, cari și noi avem aceleași ocupații ca și ceilalți colegi și nu ne putem sacrifica tot timpul ziarului care nu e numai al nostru ci al studențimii întregi, care întreagă trebue deci să-l susțină din toate punctele de vedere.

Cu o condiție însă:

Articolele să fie într'o limbă românească perfectă (cei cari nu știu stiliza binișor, sunt rugați să recurgă la ajutorul unui coleg mai versat). Și, apoi să nu conțină banalități, adică aceleași lucruri repetate într'o haină de cuvinte deosebită. Să aducă un crâmpeiu de fond nou, de dovezi necunoscute, de argumente proaspete. Și nici prea lungi să nu fie. In cazul că articolele vor conține o acuză formală la adresa activa, rugăm să fie iscălite, nu pentru a reproduce numele autorului în ziar, ci pentru a face apel la el în caz că s'ar da vre-o desmințire a celor scrise. Deaceea nu putem îndeajuns recomanda dlor colegi să ne prezinte în asemenea cazuri numai fapte concrete, adevărate și serioase.

In curând se va instala în sufragerea Căminului din Str. A. Iancu o cutie specială unde dnii colegi își vor putea depune manuscrisele.

— La Beiuș a avut loc în săptămâna trecută o festivitate aranjată de studenții universitari bihoreni, în beneficiul fondului pentru ridicarea unui monument martirilor neamului *Dr. Ioan Ciordaș* și *Dr. Nicolae Bolcaș,* uciși mișelește de către Unguri în timpul revoluției din 1918—19.

Iată programul festivității:

După ce în piața mare a orașului dl Emil Pop, stud. universitar a ținut o vorbire înflăcărată și plină de avântul tinereții, Românii acestui oraș au pornit în ordinea cea mai exemplară, cu tricolorul în frunte către mormintele martirilor. Aici au desfășurat în cuvinte cari au stors lacrimi, dnii Camil Selăgian și Constantin Pavel profesori, măreția martiriului pe care l-au adus acești dispăruți pe altarul neamului. Dela morminte în aceiaș ordine poporul a plecat la casele martirilor unde cei cari au fost rude acestora, au primit o satisfacție și o recunoștință mișcătoare a neamului care nu vrea să uite cultul eroilor săi.

La casele defuncților a vorbit protopopul ortodox, cu acel avânt care ne-a adus aminte cuvintele lui Murășanu: „Preoți cu crucea 'n frunte căci oastea e creștină."

Seara a fost reprezentație teatrală a cărei venit va face o mică parte din banii cari vor servi la ridicarea unui monument al martirilor bihoreni, dr. Ioan Ciordaș și dr. Nic. Bolcaș.

— Am primit la redacție următoarea telegramă:

„Hațeg, 10 Ian.

„Din țara Hațegului trimitem salutul nostru, aderând mișcării studențești. Românii din comuna Cărnești."

Mulțumim fraților de pe Valea Hațegului pentru îmbărbătarea ce ne trimit, și le răspundem că toate silințele noastre ni-le vom da ca să facem din această țară o adevărată Dacie Nouă, așa cum o doresc și ei, cei dela poalele Sarmisegetusei.

— 4 —

File de dosar

„Protocoalele înţelepţilor Sionului"

Traduse direct din ruseşte în franţuzeşte şi precedate de o Introducere, de *ROGER LAMBELIN*. (In româneşte de *Neodacus*).

SUMAR: — Diferitele stadii ale unei Republici. Francmasoneria exterioară. Libertatea şi credinţa. Concurenţa internaţională a comerţului şi a industriei. Rolul speculaţiunii. Cultul aurului. —

Fiecare Republică trece prin diferite stadii. Primul cuprinde cele dintâi zile de nebunie ale unui orb care se aruncă în dreapta şi în stânga. Al doilea e acela al demagogiei, din care se naşte anarhia; apoi vine în mod inevitabil despotismul; nu un despotism legal şi pe faţă, şi prin urmare responsabil, ci un despotism invizibil şi necunoscut dar totuşi foarte simţit; despotismul desfăşurat de o organizaţie secretă care lucrează cu scrupule cu atât mai puţine, cu cât operează sub scutul mai multor agenţi, a căror înlăturare nu numai că nu-i face nici un rău acestei organizaţii, dar o ajută chiar, scutind-o de cheltuirea mijloacelor sale cu recompensarea serviciilor îndelungate.

Cine ar putea răsturna o forţă nevăzută? Căci forţa noastră e una de felul acesta. *Francmasoneria exterioară* nu serveşte decât pentru acoperirea planurilor noastre; planul acţiunii acestei forţe, ba chiar şi locul organizaţiilor sale, vor rămânea totdeauna necunoscute poporului.

Libertatea în sine ar putea fi nevătămătoare şi ar putea exista într'un Stat, fără a aduce vre un rău prosperităţii popoarelor, dacă ea s'ar baza pe principiile credinţei în Dumnezeu şi ale frăţiei omeneşti, străină de egalitatea contrazisă chiar de legile creaţiunii care a stabilit subordonarea. Având o asemenea credinţă, poporul s'ar lăsa guvernat de către autoritatea parohiilor şi ar merge înainte umil şi paşnic sub conducerea păstorului său sufletesc, împăcat cu împărţirea, făcută de Dumnezeu, a bunurilor acestei lumi. Iată de ce trebue să ruinăm credinţa, şi *să smulgem din spiritul creştinilor principiul însuşi al Divinităţii şi al Sufletului, pentru a le înlocui cu calcule şi lipsuri materiale.*

Pentruca cele mai alese suflete ale creştinilor să nu aibă timp să cugete şi să observe, trebue să-i abatem dela aceste preocupaţiuni împingându-i către grijile industriei şi ale comerţului. In acest chip toate naţiunile îşi vor căuta câştigurile lor şi luptând fiecare pentru propriile sale foloase, nu vor băga în seamă pe duşmanul lor comun. Insă, pentruca libertatea să poată astfel desagrega şi distruge în întregime societatea creştinilor, trebue să facem din speculaţiune baza industriei: astfel nici una din bogăţiile pe cari industria le va scoate din pământ nu va rămânea în mânile industriaşilor, ci toate se vor spulbera în speculaţiune, adică vor cădea în pungile noastre.

Lupta înfierbântată pentru supremaţie şi loviturile vieţii economice vor crea şi au creat deja societăţi desamăgite, reci şi fără suflet. Aceste societăţi vor avea o oroare absolută pentru politică superioară şi pentru religie. Singura lor călăuză va fi calculul, adică aurul, pentru care vor avea un adevărat cult din pricina bunurilor materiale pe cari le poate procura. Atunci clasele de jos ale popoarelor ne vor urma în lupta noastră împotriva clasei inteligente a creştinilor dela putere, cari sunt concurenţii noştri, şi o vor face aceasta nu de dragul binelui şi nici chiar pentru a pune mâna pe bogăţii, ci numai din ura ce o poartă privilegiaţilor.

CAPITOLUL V.

SUMAR: — Crearea unei puternice centralizări a guvernământului. Mijloacele Francmasoneriei pentru a pune mâna pe putere. De ce nu se pot înţelege Statele. Prefacerea Jidanilor. Aurul e motorul mecanismelor în State. Monopolurile în comerţ şi industrie. Importanţa criticei. Instituţiunile „aşa cum par a fi". Oboselile pricinuite de discursuri. Cum se câştigă opinia publică? Importanţa iniţiativei private. Guvernamântul Suprem. —

Ce formă de administraţie se poate da unor State în cari corupţia a străbătut pretutindeni, unde nu poţi ajunge la bogăţie decât printr'un fel de surprinderi meşteşugite foarte asemănătoare cu înşelătoria dela jocurile de noroc; unde domneşte libertatea moravurilor; unde moralitatea nu se susţine decât cu pedepse şi legi aspre, iar nu cu principii acceptate de bună voe; unde sentimentele de Patrie şi de Religie sunt înăbuşite de credinţe cozmopolite? Ce altă formă de guvernământ să se dea acestor societăţi, decât forma despotică pe care o voiu descrie mai departe? Noi vom îndrepta în mod mecanic toate acţiunile vieţii politice a supuşilor noştri prin legi noui. Aceste legi vor lua înapoi una câte una toate avantagiile şi prea marile libertăţi cari au fost acordate de către creştini, iar regimul nostru se va semnala printr'un despotism atât de măreţ încât va fi în stare, oricând şi ori-unde, să impună tăcerea creştinilor cari vor voi să ni se împotrivească şi cari vor fi nemulţumiţi.

Ni se va spune că despotismul despre care vorbesc nu ţine seamă de progresele moderne. Voiu dovedi contrariul.

Atunci când popoarele considerau persoanele domnitoare ca o pură emanaţie a Voinţei Divine, ele se supuneau fără murmur absolutismului regilor, dar din ziua în care li-am sugerat ideea propriilor lor drepturi, au considerat persoanele domnitoare ca fiind nişte simpli muritori. Ungerea Divină n'a mai împodobit capetele regilor, deoarece i-am luat poporului credinţa lui în Dumnezeu; autoritatea a fost târâtă în stradă, adică întrun loc de proprietate publică, iar noi am acaparat-o îndată.

Mai mult încă, arta de a guverna masele şi pe indivizi cu ajutorul unei teorii şi a unei frazeologii meşteşugit alcătuite, prin regulamentări ale vieţii sociale şi prin tot felul de alte mijloace ingenioase, pe cari creştinii nu le înţeleg deloc, — face şi ea parte din geniul nostru administrativ, crescut în spiritul de analiză, de observaţie şi de asemenea fineţe de concepţii, cum până acum nimeni n'a mai avut şi nu se poate compara cu noi, tot după cum nu ni se poate compara nimeni în conceperea planurilor de acţiune politică şi de solidaritate. Numai Jesuiţii ar putea să stea alături de noi în această privinţă, dar ne-a reuşit să-i discredităm în faţa mulţimii stupide, din pricină că ei formau o organizaţie vizibilă, în timp ce noi rămâneam în umbră cu organizaţia noastră secretă. De altfel ce-o interesează pe lume că ce stăpân are? Ce importă că acesta ar fi şeful catolicismului, sau despotul nostru din sângele Sionului? Insă pentru noi, cari suntem poporul ales, chestiunea e departe de a fi indiferentă.

O coaliţie universală a creştinilor ne-ar putea domina pentru câtva timp, dar suntem scutiţi de acest pericol prin profundele rădăcini de discordie pe cari nu le mai poate nimeni smulge din inima lor.

Noi am pus faţă 'n faţă calculele individuale şi naţionale ale creştinilor, urile religioase şi etnice pe cari le-am cultivat de douăzeci de veacuri. Deaceea nu va găsi nici un guvern ajutor nicăiri: fiecare va socoti că o înţelegere împotriva noastră e defavorabilă propriilor sale interese. Noi suntem atotputernici, de noi trebuie să se ţină socoteală. Puterile nu pot încheia nici cel mai neînsemnat acord fără ca noi să nu luăm îndată parte la el.

Per me reges regnant — „prin mine domnesc regii." Profeţii noştri au spus că noi suntem aleşi de însuşi Dumnezeu pentru a stăpâni întregul pământ. Dumnezeu ni-a dat geniul pentruca să putem duce la bun sfârşit această sarcină. Dacă s'ar găsi vre-un geniu în tabăra duşmană, ar putea lupta împotriva noastră, dar totuşi acest nou oştaş nu preţuieşte mai mult decât cel vechiu; dar cu toate acestea lupta o vom lua-o cu el, şi va fi cruntă, aşa cum omenirea n'a mai văzut până acum. Dar de altfel aceşti oameni vor veni prea târziu. Toate notiţele mecanismului guvernamental depind de un motor care e în mânile noastre şi acest motor e aurul. Ştiinţa economiei politice inventată de către înţelepţii noştri ne dovedeşte de multă vreme prestigiul regal al aurului.

Capitalul, pentru a avea mânile libere, trebuie să obţină monopolul industriei şi al comerţului; o mână invizibilă e pe cale de a realiza deja aceasta în toate părţile lumii. Această libertate va da puterea politică industriaşilor. Poporul le va fi supus. Trebuie mai degrabă să dezarmăm astăzi popoarele decât să le împingem la război, să le aşteptăm patimile fierbinţi în folosul nostru decât să i liniştim, şi mai degrabă să punem stăpânire pe ideile lor şi să le tălmăcim, decât să-i boicotăm.

Problema de căpetenie a guvernământului nostru e să slăbim spiritul public al creştinilor prin critică; să-i facem să-şi piardă obişnuinţa de a cugeta, deoarece gândirea dă naştere împotrivirii; să abatem puterile spiritului în spre hărţueli oratorice.

In orice timpuri, popoarele, ca şi simplii indivizi, au luat cuvintele drept fapte, deoarece ele se mulţumesc cu *aparenţa lucrurilor* şi îşi dau foarte rar silinţa de a cerceta dacă promisiunile în legătură cu viaţa socială au fost îndeplinite. Iată de ce instituţiile noastre vor avea o frumoasă aparenţă exterioară care va demonstra cu elocinţă binefacerile lor în ceeace priveşte progresul

Noi vom împrumuta fizionomia tuturor partidelor, a tuturor tendinţelor, şi le vom inspira *oratorilor noştri cari vor vorbi atât de mult, încât toată lumea va fi obosită de a-i mai auzi.*

Pentru a câştiga opinia publică, trebue să o buimăcim, exprimând din diferite părţi şi vreme îndelungată atâtea păreri cari se contrazic, încât creştinii vor sfârşi prin a se pierde în labirintul acesta şi prin a înţelege că e cu mult mai bine să n'ai nici o părere în politică. Acestea sunt chestiuni cari nu privesc societatea. Ele nu sunt menite a fi cunoscute decât de acela care o conduce. Acesta e întâiul secret.

Al doilea secret, necesar pentru a guverna cu succes, consistă în a înmulţi în aşa o măsură greşelile poporului, apoi obiceiurile, pasiunile şi regulele vieţii în comun, încât nimeni să nu mai fie în stare să descurce acest haos şi oamenii să ajungă să nu se mai înţeleagă unii pe alţii. Această tactică va mai avea ca efect de a arunca neînţelegerea în toate partidele, de a risipi toate forţele colective cari nu vor încă să ni-se supună; ea va descuraja orice iniţiativă personală oricât de genială şi va fi mai puternică decât milioanele de oameni printre cari au sămănat neînţelegerea. Trebue să îndrumăm educaţia societăţilor creştine în aşa fel, încât mânile lor să cadă în jos ostenite, într'o neputinţă disperată, în faţa ori-cărui lucru care va cere iniţiativă.

Efortul, care sub regimul libertăţii se exercită fără limite, e neputincios, deoarece se izbeşte de eforturile libere şi contrarii ale altora. De aici se nasc apoi dureroase conflicte morale, decepţii şi înfrângeri. Noi vom obosi atât de mult pe creştini de această libertate, încât *îi vom sili să ne ofere o putere internaţională, a cărai natură va fi aşa, încât va putea îngloba fără a le distruge forţele tuturor Statelor lumii, pentru a forma Guvernământul Suprem.*

In locul guvernelor actuale noi vom pune câte o sperietoare care se va chema Administraţia Guvernământului Suprem. Mânile sale vor fi întinse în toate părţile ca nişte cleşte, iar organizaţia sa va fi atât de colosală, încât nici un popor nu se va putea feri de a i-se supune.

— Sfârşitul capitolului V. —

(Va urma)

Statutul

ziarului studenţimii întregi: „Cuvântul Studenţesc."

Cap. III. — Conducerea.

6. Ziarul va fi condus de către un comitet de direcţie cu deplină responsabilitate colectivă.

7. Din comitetul de direcţie fac parte:

a) Preşedinţii de Soc. studenţeşti pe facultăţi şi preşedinţii de şcoli speciale superioare. In lipsa preşedintelui acesta va fi reprezentat printr'un delegat special care trebue neapărat să fie membru în comitetul respectiv.

b) Universităţile din Iaşi, Cluj, Cernăuţi, precum şi şcolile speciale din Timişoara şi Oradea-Mare, vor alege câte un delegat de fiecare facultate, delegaţi cari tot timpul vor fi în legătură cu comitetul de direcţie din Bucureşti; la adunările extra-ordinare trebue neapărat să participe. Atribuţiile lor se vor prevede în regulament.

c) Orice student care prin competinţa sa va fi crezut apt de a face parte din comitetul de direcţie, va fi ales. Aceşti studenţi se vor alege cu 2/3 din voturile membrilor dela punctul a), şi numărul lor nu va putea trece de 1/4 din numărul membrilor dela a).

8. Din sânul comitetului de conducere se vor alege 7 persoane cu 2 treimi din voturi; aceştia vor forma comitetul de redaţie cu următoarele atribuţiunii:

a) Un redactor.
b) 2 secretari de redacţie.
c) Un casier.
d) Un ajutor de casier.
e) 2 cenzori.

9. Se va angaja un administrator.

10. *a*) Unul din preşedinţii de soc. studenţeşti va fi girantul responsabil al ziarului.

b) Prin vot se va elimina membrul din comitet găsit cu vreo culpă pasibilă de eliminare — prin 2/3 voturi şi votul secret.

11. Comitetul de conducere se întruneşte în şedinţe ordinare în fiecare săptămână pentru a examina toate chestiunile ce privesc directiva şi bunul mers al ziarului.

12. Comitetul de conducere se întruneşte în adunări extraordinare de 2 ori pe an, la 1 Decembrie şi 1 Maiu.

La aceste adunări trebue să participe şi reprezentanţii celorlalte universităţi din ţară.

13. In adunările extraordinare se verifică gestiunea integrală a ziarului şi se stabilesc noutle directive.

14. Membrii comitetului de direcţie fiind reprezentanţi ai soc. studenţeşt sunt în funcţiune de durata mandatului lor, bine înţeles afară de acei membri care sunt aleşii studenţimei, şi care vor funcţiona timp de un an cu dreptul de realegere.

15. Comitetul de redacţie se alege pe timp determinat — un an — şi nu depinde de mandatul studenţesc pe care membrii lui îl au, ci numai de comitetul de direcţie.

Cap. IV. — Dispoziţiuni generale.

16. Apariţia ziarului va înceta numai prin hotărîrea unanimă a comitetului de conducere în adunare extraordinară.

17. In cazul de încetare a apariţiei ziarului fondurile se vor vărsa unei instituţiuni culturale studenţeşti. Pentru aceasta se cere votul unanim.

18. Un regulament special, în spiritul statului de faţă va reglementa amănunţit atribuţiile comitetelor şi modul de funcţionare al ziarului.

19. Prezentul statut întră în vigoare după semnarea lui de către preşedinţii de soc. pe Facultaţi şi şcoli speciale din întreaga ţară ca: Bucureşti, Iaşi, Cluj, Cernăuţi, Timişoara şi Oradea-Mare.

EDITOR:
GHEORGHE GHILI

585 Tipografia Curierul Justiţiei Militare Cluj, Strada Regina Maria Nr. 51.